

نگاهی به بازار کتاب، از رمان تازه بایرامی تا ردپای اولین علمی-تخیلی‌های ایرانی

ظهور یک روایت نوجوانانه از انقلاب در بازار کتاب

■ فرزین ماندگار

بازار کتاب و نشر طی روزهای اخیر شاهد تازه‌ترین رمان محمدرضا بایرامی با عنوان آنجاست که صحبت‌های آقای حیدریان و داروغه‌زاده بیشتر شبیه به «جوک» است

بایرامی که پیش از این با نگارش رمان «لم یزرع» در سال ۱۳۹۵ برگزیده جایزه ادبی جلال آل‌احمد شده بود، در این رمان جنشواره با اهداف و آرمان‌های نظام و انقلاب اسلامی وجود نداشت.

وی ادامه داد: این رسم مدیران شده که هر سال چند اثر ارزشی و جنگی را در جشنواره به نمایش درآوردن تا به گونه‌ای دهان منتقدانشان را ببندند اما مسئله آنجاست که اهم فیلم‌های حاضر در جشنواره آثاری هستند که هیچ گونه قربارت و تناسبی نه با نظام دارند نه با اسلام و نه با فرهنگ عرفی جامعه!

مستغاثی تصریح کرد: حضور فیلم‌های معارضی همچون «هایلایت» و «هرق سرد» در جشنواره انقلاب نابخشودنی است، حضور فیلم چرکی مانند «مغزهای کوچک زنگ‌زده» که جوایز زیادی را نیز دریافت کرد جای سؤال دارد.

معلوم نیست اینگونه فیلم‌ها به چه دلیلی به جشنواره انقلاب راه پیدا کرده‌اند و اصلاً چرا و چگونه به آنها اجازه ساخت داده شده است؟ این منتقد سینما در ادامه این گفت‌وگو تأکید کرد: سینما و جشنواره‌ای که ما امروزه شاهد آن هستیم هیچ گونه قربارت و همخوانی با تفکرات مردمی، خواسته‌ها و نیازهای آنها ندارد و قطعاً تا تفکرات سکولاری از سینما برچیده نشود ما شاهد همین اتفاقات ناراحت‌کننده و درآوردن و

سعید مستغاثی رئیس پیشین انجمن منتقدان سینمای ایران: دوره از جشنواره اصلاً سینمایی نبودند و معلوم می‌وشمین جشنواره فیلم فجر که به زعم بسیاری از اهالی رسانه، منتقدان و سینماگران جشنواره‌رای بی‌مق، کمرنگ و بی‌خنده بود، گفت: نحوه داوری‌ها، انتخاب آثار و سیستم اجرائی جشنواره سی‌وششم به طور کل دچار اشکالات عمده بود و به همین علت می‌توان این دوره از جشنواره را یکی از بدترین سال‌های جشنواره دانست که در آن هیچ چیز سر جای خود قرار نداشت.

این کارشناس فرهنگی افزود: جشنواره سی‌وششم از منظرهای گوناگون دچار اشکالات بسیار زیادی بوده؛ خصوص سیستم داوری جشنواره کماکان غلط و حتی انتخاب داوران نیز اشتباه بود. حضور دو فیلم مستند و یک انیمیشن در کنار ۲۲ فیلم بلند داستانی سینمایی و داوری نشدن و نادیده گرفتن مطلق آنها نیز یکی از نکات حیرت‌انگیز و ناراحت‌کننده این دوره از جشنواره بود که این مسئله در قوطی هیچ عطاری پیدا نمی‌شود و ما در هیچ جشنواره‌ای شاهد چنین اتفاقاتی که بر اساس تصمیم‌گیری‌های لحظاتی و خلق الساعه صورت می‌گیرند، نیستیم.

وی ادامه داد: اصولاً فیلم‌ها مستند، کوتاه، فیلم‌های اول و آثار انیمیشن باید در بخش‌های جدا حضور داشته و داوری شوند؛ از سوی دیگر اینکه هیئت داوران جشنواره سی‌وششم به اعتراف خودشان به جای اینکه بدون هیچ تعارضی با فیلم‌ها و فیلمسازان فیلم‌ها را داوری کنند خود را در مقام دبیر جشنواره و اعضای هیئت‌انتخاب گذاشت‌اند و برخی از فیلم‌ها در داوری‌شان نادیده گرفتند که این اتفاق می‌تواند موجبات اضمحلال جشنواره و بی‌اهمیت شدن آن نیز قلمداد سینما در خاتمه این گفت‌وگو تأکید کرد: سینما و جشنواره‌ای که ما امروزه شاهد آن هستیم هیچ گونه قربارت و همخوانی با تفکرات مردمی، خواسته‌ها و نیازهای آنها ندارد و قطعاً تا تفکرات سکولاری از سینما برچیده نشود ما قریابتی با جشنواره فیلم فجر و انقلاب اسلامی و نظام و حتی سینما نداشتند. بنده به صراحت

سعید مستغاثی رئیس پیشین انجمن منتقدان سینمای ایران:

حضور فیلم‌های معارضی همچون «هرق سرد» در جشنواره فجر نابخشودنی است

عرض می‌کنم که پیش از ۸۰ درصد آثار این دوره از جشنواره اصلاً سینمایی نبودند و معلوم می‌شود که به زعم بسیاری از اهالی رسانه، منتقدان و سینماگران جشنواره‌رای بی‌مق، کمرنگ و بی‌خنده بود، گفت: نحوه داوری‌ها، انتخاب آثار و سیستم اجرائی جشنواره سی‌وششم به طور کل دچار اشکالات عمده بود و به همین علت می‌توان این دوره از جشنواره را یکی از بدترین سال‌های جشنواره دانست که در آن هیچ چیز سر جای خود قرار نداشت.

این کارشناس فرهنگی افزود: جشنواره سی‌وششم از منظرهای گوناگون دچار اشکالات بسیار زیادی بوده؛ خصوص سیستم داوری جشنواره کماکان غلط و حتی انتخاب داوران نیز اشتباه بود. حضور دو فیلم مستند و یک انیمیشن در کنار ۲۲ فیلم بلند داستانی سینمایی و داوری نشدن و نادیده گرفتن مطلق آنها نیز یکی از نکات حیرت‌انگیز و ناراحت‌کننده این دوره از جشنواره بود که این مسئله در قوطی هیچ عطاری پیدا نمی‌شود و ما در هیچ جشنواره‌ای شاهد چنین اتفاقاتی که بر اساس تصمیم‌گیری‌های لحظاتی و خلق الساعه صورت می‌گیرند، نیستیم.

وی ادامه داد: اصولاً فیلم‌ها مستند، کوتاه، فیلم‌های اول و آثار انیمیشن باید در بخش‌های جدا حضور داشته و داوری شوند؛ از سوی دیگر اینکه هیئت داوران جشنواره سی‌وششم به اعتراف خودشان به جای اینکه بدون هیچ تعارضی با فیلم‌ها و فیلمسازان فیلم‌ها را داوری کنند خود را در مقام دبیر جشنواره و اعضای هیئت‌انتخاب گذاشت‌اند و برخی از فیلم‌ها در داوری‌شان نادیده گرفتند که این اتفاق می‌تواند موجبات اضمحلال جشنواره و بی‌اهمیت شدن آن نیز قلمداد سینما در خاتمه این گفت‌وگو تأکید کرد: سینما و جشنواره‌ای که ما امروزه شاهد آن هستیم هیچ گونه قربارت و همخوانی با تفکرات مردمی، خواسته‌ها و نیازهای آنها ندارد و قطعاً تا تفکرات سکولاری از سینما برچیده نشود ما قریابتی با جشنواره فیلم فجر و انقلاب اسلامی و نظام و حتی سینما نداشتند. بنده به صراحت

مدیرکل میراث فرهنگی استان تهران خبر داد

مهاجرت معکوس شهر به روستا با توسعه گردشگری

مجید مهدوی مدیرکل میراث فرهنگی استان تهران در نشست گردشگری «همایش توسعه پایدار استان تهران» که روز پنج‌شنبه دهم اسفند ماه در سالن همایش‌های وزارت کشور و با حضور استاندار تهران برگزار گردید گفت: توانمندسازی روستاییان در حوزه صنایع دستی با هدف ایجاد یک در آمد پایدار می‌تواند مهاجرت روستا به شهر و حاشیه‌نشینی در اطراف تهران را کاهش دهد.

مهدوی خطاب به شوراباران و دبیران استان تهران گفت: گردشگری این ظرفیت را دارد تا چرخه مهاجرت معکوس شهر به روستا را در استان تهران ایجاد کند، آنچه امروز در روستاهای هدف گردشگری استان تهران ظرفیت اشتغال‌زایی دارد ایجاد آقامتگاه‌های بوم‌گردی است. افرادی هستند که به دنبال استفاده از خانه‌های روستایی خود برای ایجاد اقامتگاه‌های بوم‌گردی هستند و ما نیز به عنوان یک نهاد متولی در تسهیل این امر تلاش می‌کنیم.

وی گفت: دهداری‌ها با ایجاد تعاونی روستایی می‌توانند فرصت مناسبی برای عرضه محصولات بدون واسطه ایجاد کنند. ممکن است یک فرد روستایی یک هنرمند خوب باشد نه یک فروشنده خوب و با نشووه‌های نوین بازاربایی و فروش اطلاعاتی در زمینه فرهنگ، اما هنگامی که محصولات هنرمندان به تعاونی

نوشته می‌شود، روستایی که رفته‌رفته هویت خود را در ساختار اجتماعی‌و شهری ایران از دست داده است. از سوی دیگر اثر جدید بایرامی پس از مدت‌ها قلم زدن در حال و هوای جنگ و از این منظر نیز یک طبع آزمایی تازه به‌شمار می‌رود. این رمان در ۲۲۴ صفحه و با قیمت ۱۸۰۰۰ تومان منتشر شده‌است.

■ **«سینما لاله‌زار» به بازار کتاب رسید**
جزو منتقدان این عرصه ادبی به حساب این دو نویسنده در بخشی از یادداشت خود آورده‌اند: ردپای اولین رمان‌های علمی‌تخیلی ایرانی به سال ۱۳۰۱ و پس از آن برمی‌گردد. افسانه‌های «طی‌زمان» اثر موسی نثری همدانی و «رستم در قرن بیست دوم» اثر صنعتی‌زاده کرمانی حمیدی اختصاص دارد که توسط انتشارات از مون یار پویا منتشر و راهی بازار شده است. نوید حمیدی نویسنده این کتاب در گفت‌وگو با مهر با بیان اینکه این کتاب هفت داستان کوتاه با نام‌های شب یلدا، جاده، جشن تولد، بچه‌های عباس آقا، این‌بهای خردشده، سینما لاله‌زار و ساحل اروغانی را در بر می‌گیرد، می‌گوید: داستان «شب یلدا» نمونه بارز فضاسازی در این مجموعه است. از جمله ویژگی‌های مشترک داستان‌های این کتاب، مکان رخ دادن آنهاست. بیشتر داستان‌ها در شهر جریان دارند؛ در خیابان، لاله‌زار، در صف‌های طولانی زمان جنگ، کتاب، مکان رخ دادن آنهاست. بیشتر داستان‌ها در مکان‌های جمعی این کتاب به‌تازگی با ۱۲۴ صفحه، شماران یک هزار نسخه و قیمت ۸ هزار تومان منتشر شده است.

■ **اولین علمی-تخیلی‌های ایرانی**
اما مهرداد مراد و نوید فرخی در یادداشتی که تهیه اطلاعات و تنظیم و تدوینش را به صورت مشترک انجام داده‌اند به نقد و بررسی رمان ایرانی «ملاقات با شانا» پرداخته‌اند که در ژانر علمی-تخیلی قرار می‌گیرد. بررسی این رمان به دلیل

می‌دهد و نویسنده تلاش دارد تا خواننده را به فکر فروبرد. با وجود این تلاش، به دلیل حجم کم داستان، بسیاری مسائل در مورد شانا، سازمان و اطرافیان و اهدافشان از منظر شخصیت و فضا به حد کفایت پردازش نشده‌اند و ظرفیت پیرنگ داستان چیزی بیش از ۱۲۲ صفحه بوده است. اغراق نیست حتی اگر این را اضافه کنیم که شانا و دنیایی که در آن حضور دارد، ظرفیت رخ دادن حوادثی دیگر را نیز خواهند داشت که در جلد‌های دیگری می‌تواند ادامه یابد. نثر داستان ساده، ساده‌ها، کوتاه، مقطع و با کلمات مناسب بوده که از ویژگی‌های ضروری برای یک داستان علمی-تخیلی خوب است و اثر از این جهت خوش‌خوان به حساب می‌آید. این منظر علمی نیز نیماقلی‌زادگان در این بروحت آثار داخلی علمی-تخیلی کار قابل قبولی انجام داده و پیشرفت‌های علمی آینده را به خوبی در داستان تلفیق کرده است؛ به گونه‌ای که عناصر علمی نه به داستان ضمیمه شده به نظر می‌رسند و نه تعدادشان کم است. انتخاب اسمی شانا، ارمونا، لی، لی، رادین و... به داستان نشسته و نویسنده با تفکر اسمی را انتخاب کرده که قابل تقدیر است. سخن آخر اینکه داستان‌های علمی-تخیلی ممکن است باعث وعده‌های دروغین و ناامیدی شوند اما به قول بر تون مایه سرمدنگی خواهد بود اگر فرصت رؤیادرازی را از خودمان دریغ کنیم.

■ **یک ربع قرن جنگ**
اما «یک ربع قرن جنگ» عنوان کتابی است که در آن به راهکار آمریکا برای سلبطه بر جهان در سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۶ پرداخته شده است. این کتاب به قلم David North است. بنه تاگی و در سال ۲۰۱۸ در ۵۸۰ صفحه به زبان آلمانی منتشر شده و انتظاری می‌رود به زودی در ایران به فارسی ترجمه و راهی بازار است. ایالات متحده آمریکا از آغاز جنگ اول خلیج فارس در سال‌های ۱۹۹۱-۱۹۹۰ تا سال ۲۰۱۶، برای یک چهارم قرن در جنگ بوده است. هر چند آمریکایی‌ها، اهداف واقعی مداخلات خود را در خاورمیانه، آسیای مرکزی و آفریقا با استفاده از کلمات کلیدی مانند «فاج از حقوق بشر» و «جنگ علیه تروریسم» پنهان می‌کنند، اما در واقع آنها برای تسلط بر جهان می‌جنگند. بر اساس درک مارکسیستی از تناقضات آمریکا و تجزیه و تحلیل امپریالیسم جهانی، مقالاتی در این کتاب جمع‌آوری شده‌اند که مداخلات نظامی و بحران‌های ژئوپولیتیکی قرن اخیر را، نه تنها به عنوان یک سری حوادث جداگانه، بلکه به عنوان یک فرآیند تاریخی جامع تر نشان می‌دهند.

ژانر مطرح شده، مستلزم بررسی ادبیات علمی-تخیلی در جهان و ایران می‌شود. به همین دلیل پیش از پرداختن به رمان مذکور، این مفهوم در نوشتار پیش رو مورد بررسی قرار گرفته است.

این دو نویسنده در بخشی از یادداشت خود آورده‌اند: ردپای اولین رمان‌های علمی‌تخیلی ایرانی به سال ۱۳۰۱ و پس از آن برمی‌گردد. افسانه‌های «طی‌زمان» اثر موسی نثری همدانی و «رستم در قرن بیست دوم» اثر صنعتی‌زاده کرمانی حمیدی اختصاص دارد که توسط انتشارات از مون یار پویا منتشر و راهی بازار شده است. نوید حمیدی نویسنده این کتاب در گفت‌وگو با مهر با بیان اینکه این کتاب هفت داستان کوتاه با نام‌های شب یلدا، جاده، جشن تولد، بچه‌های عباس آقا، این‌بهای خردشده، سینما لاله‌زار و ساحل اروغانی را در بر می‌گیرد، می‌گوید: داستان «شب یلدا» نمونه بارز فضاسازی در این مجموعه است. از جمله ویژگی‌های مشترک داستان‌های این کتاب، مکان رخ دادن آنهاست. بیشتر داستان‌ها در شهر جریان دارند؛ در خیابان، لاله‌زار، در صف‌های طولانی زمان جنگ، کتاب، مکان رخ دادن آنهاست. بیشتر داستان‌ها در مکان‌های جمعی این کتاب به‌تازگی با ۱۲۴ صفحه، شماران یک هزار نسخه و قیمت ۸ هزار تومان منتشر شده است.

■ **اولین علمی-تخیلی‌های ایرانی**
اما مهرداد مراد و نوید فرخی در یادداشتی که تهیه اطلاعات و تنظیم و تدوینش را به صورت مشترک انجام داده‌اند به نقد و بررسی رمان ایرانی «ملاقات با شانا» پرداخته‌اند که در ژانر علمی-تخیلی قرار می‌گیرد. بررسی این رمان به دلیل

آغاز بهار و نگرانی سینمایی‌ها

حذف شود تا جشنواره سینمای ایران به صورت یک جزیره بر گزار نگردد و حالت دورهمی و خانوادگی پیداکنند. مدیریت سال‌های اخیر جشنواره فیلم فجر این فستیوال را دونیمه کرده که متأسفانه برائز اختلافات داخلی و کمبود بودجه به این کار دست‌زده شده است. این تفکیک دنیاچواجرای آن در دو زمان علاوه بر اینکه بودجه کلانی را به دوش دولت گذاشته از سوی دیگر اعتبار جشنواره داخلی را هم به حاشیه برده تا از دید صاحبان سبک‌های دنیا دور بماند. جشنواره هنر هفتم یابد یکپارچه و به‌صورت ملی و بین‌المللی توأم بر گزار گردد تا هر دو گروه داخلی و خارجی بتوانند در کنار هم به مقایسه توانایی‌هایت بریزند. اگر چه هنوز نحوه مصرف بودجه ۹ میلیارد تومانی آن شفاف نشده تا جواب اعتراضات به نوع مصرف آن مشخص گردد اما به نظر می‌رسد جشنواره بین‌المللی سال ۹۶ یازتاب لازم رانداشته در حالی که قسمتی از بودجه آن نیز در حین برگزاری مقفود گردیده است! اعتراضات موجود پیرامون چالش‌های تازه‌ای اکثر و سوختن فیلم‌های خوب نمایش

حذف شود تا جشنواره سینمای ایران به صورت یک جزیره بر گزار نگردد و حالت دورهمی و خانوادگی پیداکنند. مدیریت سال‌های اخیر جشنواره فیلم فجر این فستیوال را دونیمه کرده که متأسفانه برائز اختلافات داخلی و کمبود بودجه به این کار دست‌زده شده است. این تفکیک دنیاچواجرای آن در دو زمان علاوه بر اینکه بودجه کلانی را به دوش دولت گذاشته از سوی دیگر اعتبار جشنواره داخلی را هم به حاشیه برده تا از دید صاحبان سبک‌های دنیا دور بماند. جشنواره هنر هفتم یابد یکپارچه و به‌صورت ملی و بین‌المللی توأم بر گزار گردد تا هر دو گروه داخلی و خارجی بتوانند در کنار هم به مقایسه توانایی‌هایت بریزند. اگر چه هنوز نحوه مصرف بودجه ۹ میلیارد تومانی آن شفاف نشده تا جواب اعتراضات به نوع مصرف آن مشخص گردد اما به نظر می‌رسد جشنواره بین‌المللی سال ۹۶ یازتاب لازم رانداشته در حالی که قسمتی از بودجه آن نیز در حین برگزاری مقفود گردیده است! اعتراضات موجود پیرامون چالش‌های تازه‌ای اکثر و سوختن فیلم‌های خوب نمایش

داستان‌های دراماتیک

تئاتر دفاع مقدس منتشر می‌شود

مدیرعامل گروه هنرهای نمایشی بنیاد فرهنگی روایت فتح از انتشار مجموعه داستان‌های دراماتیک برای تئاتر دفاع مقدس با عنوان «در بی عشق دویدن» خبر داد. امیر نصیریگی، مدیرعامل گروه هنرهای نمایشی بنیاد فرهنگی روایت فتح انتشار «در بی عشق دویدن» را رسالت گروه هنرهای نمایشی روایت فتح در تأمین و تدارک منابع و محتوای حوزه تخصصی و لزوم بهره‌برداری از آثار مکتوب، داستانی و ادبیات شفاهی ماندگار در حوزه انقلاب اسلامی و دفاع مقدس و ارائه‌لسوبی مدون و علمی جهت استفاده مؤثر نمایشنامه‌نویسان خلاق و متعدد از منابع داستان‌های دراماتیک دانسته است. به گفته‌وی مجموعه داستان‌های دراماتیک تئاتر دفاع مقدس با عنوان «در بی شق دویدن» به همت اساتید و نویسندگان جوان و تدوین شده است. این کتاب در شش فصل شامل بیش از ۴۰ داستان دراماتیک و شش نمایشنامه بر اساس داستان‌های مذکوره به رشته تحریر درآمده است. از جمله این افراد می‌توان به سعید تشکری، عبدالرضا فریدزاده، محمدرضا اربان‌فر، سیروس همتی، ندا ثابتی و به هدایت و سرپرستی نسرالله قادری اشاره کرد. دبیرکلانزدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر مقاومت پس از مراسم رونمایی این کتاب در اوایل سال آینده توسط انتشارات ساقی منتشر و در نمایشگاه کتاب سال ۱۳۹۷ دسترس عموم علاقه‌مندان قرار می‌گیرد.

روبی و جوجه‌ها در پردیس ملت

انیمیشن برگزیده دوبخش ملی و بین‌المللی دهمین جشنواره بوینامی تهران در پردیس ملت به نمایش درمی‌آید و مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد. چند قسمتی از «روبی و جوجه‌ها» کارگردانی بابک و پهنود نکویی روز دوشنبه ساعت ۱۸ در سالن ۵ پردیس ملت به نمایش درمی‌آید و سپس باحضور محمدرضا مقدسیان، منتقد سینما و انیمیشن مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد. نمایش این اثر در قالب صد و یازدهمین جلسه‌ا س سری جلسات باشگاه انیمیشن شهر صورت می‌گیرد. سریال روبی و جوجه‌ها یک کمدی بز و یکبک است که بر اساس کشمکش همیشگی بین روبی و خروس در ادبیات کهن ایرانی اما در فضای ملموس برای مخاطبان امروز طراحی و تولید شده است. کشمکش‌های بین خانواده خروس با روبیاه مخترع خط اصلی ماجراهای این سریال را شکل می‌دهد. «روبی و جوجه‌ها» به سفارش مرکز بوینامی صبا در استودیو گنبد کیود تولید می‌شود. روزروز سال گذشته شش قسمت از این سریال در شبکه ۵ و بعد از آن در شبکه پویا به نمایش در آمد و فصل جدیدی از این سریال در نوبت پخش قرار دارد.

نمایش نماینده اسکار افغانستان در سینماهای ایران

نماینده اسکار افغانستان از ۱۹ اسفندماه ۹۶ در سینماهای ایران اکران می‌شود. فیلم سینمایی «قتل» به کارگردانی نوید محمودی و تهیه‌کنندگی جمشید محمودی در سینماهای هنر و تجربه اکران خواهد شد. «روایتگر داستان عشقی است که در پیچ و تاب رسیدن و نرسیدن در غبار گم می‌شود؛ قصه عشقی که از همه چیز غبار عشق رنج می‌بیند، رفتن قصه درد است، درد خانه بدوشی، درد مهاجرت. رضاحمدی، فرشته حسینی، بهرنگ علوی، نازنین بیاتی، مسعود میرطاهری، سینا سهیلی، محفوظ محمودی، افشین اخلاقی، بشیر احمد نیکزاد، امیر حسین باباییان، محمدامین صاحب‌زاده، کاظم عزیزاده و با حضور شمس لتگوردی در این فیلم نقش آفرینی دارند. عوامل فیلم عبارتند از: نویسنده: جمشید محمودی (بر اساس طرحی از نوید محمودی)، مدیر فیلمبرداری: کوهیار کلاری، دستیار اول فیلمبردار: مهرا ن مدوح، برنامهریز و دستیار اول کارگردان: امیرعلیاری، گروه کارگردانی: امید عزیزاده، کیمیا محمودیان، سجاد دین پرست، منشی صحنه: فائزه گرکانی، عکاس: فتاح ذی نوری، طراح پوستر: علیرضا قادری اقدم، مشاور رسانه‌ای: سپیده حیدرآبادی، مترجم: محمدحسن شرف‌الامین، موسیقی: سهمندهدیزاده، دستیار: صنم محمدی، تدوین: جمشید محمودی.